

Den nye prøveform i historie og samfundsfag

Silkeborg januar 2016

Henrik Smedegaard Larsen

Program for i dag

De formelle regler for prøven

Årsplanen som baggrund for prøven

Historie, eksempler på emner/temaer

Samfundsfag, eksempler på emner

Gruppearbejder undervejs, fx:

Ud fra emner/temaer , skal I lave delemner og problemstillinger, som kunne være realistiske set fra et elevperspektiv

I skal ud fra ovenstående lave 2- 3 lærerstillede spørgsmål til eleverne

Faget udtrækkes

Læreren har opgivet emner og temaer med tilhørende problemstillinger

Der er ikke nogen centralt definerede krav til antallet af emner/temaer, som skal figurere i opgivelserne og som eleverne kan trække imellem. Dog skal antallet af emner/temaer samlet set være dækkende for fagets kompetenceområder og underliggende færdigheds- og vidensmål.

Eleverne har tidligst 1. april og senest 5 dage før de skriftlige prøver, individuelt eller i grupper, trukket et emne eller tema blandt de opgivne emner/temaer

Faget udtrækkes

Eleven trækker et emne/tema

Vælger et delemne

Udfærdiger en problemstilling

Faget udtrækkes

Problemstilling er en problematik, som kan belyses fra flere vinkler og som ikke indeholder et entydigt svar

Eleverne skal mindst have 6 - 10 lektioners vejledning efter udtræk

Senest inden sidste skoledag, udarbejder eleven problemstilling med hjælp fra læreren

Læreren

Sparrer og vejleder eleverne i deres arbejde med problemstilling i relation til det godkendte delemne og problemstilling

Hjælper med indsamling af relevante (også kendte) kilder og godkender dem (højst 5)

Udarbejder 2-3 lærerstillede spørgsmål (ekstemporalt element) til elevernes problemstillinger

Spørgsmålene skal pege ud i opgivelserne/fagets kompetenceområder

Læreren

Sikrer, at eleverne afleverer problemstilling og produkt (evt. film, foto af produkt) således, at de kan være censor i hænde senest 14 dage inden prøven

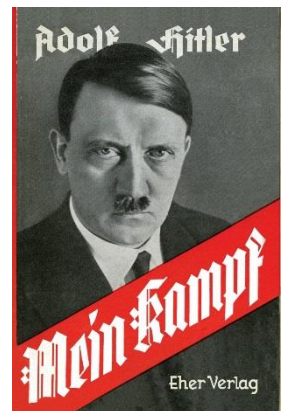
Gælder også de lærerstillede spørgsmål

Arbejdet i de 6 - 10 lektioner

Eleverne arbejder med deres problemstilling på baggrund af valg af delemne

De skal finde kilder, som gerne må være kendte/gennemgåede og udtryk for et udvidet kildebegreb. Kilder skal gøre det muligt at vise kildekritiske kompetencer (ikke kun baggrund/fakta)

De skal ikke lave en synopsis, men må naturligvis gerne medbringe en disposition til prøven

Produkt

Produktet udarbejdes uden for normal forberedelsestid (ikke en del af de 6 - 10 lektioner)

De skal udarbejde et produkt, som spiller sammen med belysningen af problemstillingen

Produktet skal understøtte fremlæggelsen

Produktet kan/skal understrege faglige pointer

Problemstilling og produkt skal godkendes af læreren

Opgivelserne

Opgivelser med emner/temaer med tydlige problemstillinger

Opgivelser fra undervisningen i 9. kl. (8. kl. kan inddrages)

Der opgives min. 4 kulturteknikker (redskaber til erkendelse og formidling af fagligt stof) f. eks. Prezi, planche, film, rollespil) mindst én It-baseret

Der opgives et alsidigt stof indenfor fagets områder (kompetenceområder/færdigheds- og vidensmål)

Alle mål tilgodeses

Kulturteknikker

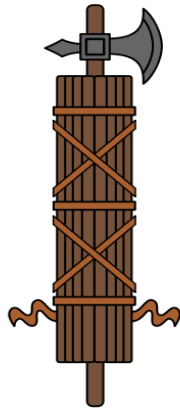
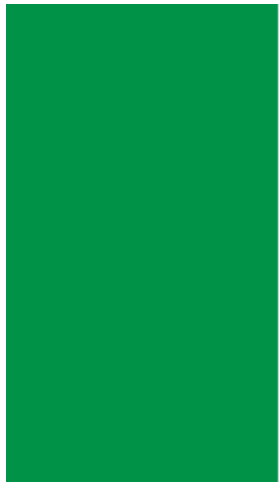
I skal nu lave lister over alle de kulturteknikker, I har brugt i historie/samfundsfag det seneste år.

Lav en liste for it-baserede og ikke it-baserede kulturteknikker.

Opgivelserne

Tekster (fx novelle og sangtekster) og andre udtryksformer (fx dokumentarfilm og pressefoto) mindst 5 – både fiktion og nonfiktion

Skolelederen underskriver, og har dermed det formelle ansvar for opgivelserne

Legitimerende historiebrug

3 eksempler på de-
legitimerende
historiebrug

Andre udtryksformer – både fiktion og nonfiktion

I skal nu lave lister over *andre udtryksformer*, I har brugt i historie/samfundsfag det seneste år.

Lav en liste med eksempler på både fiktion og nonfiktion.

Ved selve prøven

Umiddelbart før prøven får eleverne forberedelsestid til at besvare de lærerstillede spørgsmål - 25 min for én elev, 40 til to, og 55 til tre elever.

Eksaminationen inklusiv vortering er 25, 40 og 55 min.

Eksaminationen forløber i 3 dele (1/3 del):

- besvarelse af problemstilling med inddragelse af produkt,
- besvarelse af de lærerstillede spørgsmål,
- samt samtale

Ved selve prøven

Kun noter fra forberedelsen – ellers ikke. Gerne disposition til 1. del

Læreren hjælper eleven med at disponere tiden

Samtalesituation - eleven har dog mulighed for at redegøre uden afbrydelse

Læreren og censor sikrer, at alle kommer til orde

Alle hjælpemidler til rådighed (dog ikke kommunikation/social media – skolelederens ansvar)

Hvad prøves eleverne i?

I historie prøves eleverne i at inddrage relevant viden om historie, herunder fx:

*kronologiske sammenhænge
analyse, fortolkning og anvendelsen af kilder
historiebrug
anvendelsen af faglige begreber*

**I samfundsfag prøves eleverne i at inddrage relevant viden om
samfundsforhold, herunder fx:**

*politiske og økonomiske forhold
sociale og kulturelle sammenhænge
analyse, fortolkning og anvendelsen af kilder
anvendelsen af faglige begreber*

Nyttige links

Artikel i Religionslæreren 2/2015 side 4 – 7

<http://www.emu.dk/sites/default/files/9.B%20og%20den%20nye%20pr%C3%B8ve.pdf>

www.uvm.dk Vejledning til prøverne i fagene

7 skarpe til læreren, som underviser i.....

<http://www.uvm.dk/~media/UVM/Filer/Udd/Folke/PDF15/Juni/150619%207%20skarpe%20historie%20selvvalgt%20problemstilling.pdf>

Eksempel på årsplan for historie

Emner/temaer	Problemstillinger	Kilder/Andre udtryksformer	Kulturteknikker
Vikingetiden	Hvilke ændringer kan der peges på, der lå til grund for vikingetiden?		
På vej mod demokratiet	Hvem opfandt demokratiet? Hvornår blev Danmark demokratisk?		
Industrialiseringen	Hvordan påvirkede industrialiseringen det danske samfund politisk og økonomisk?		
2. Verdenskrig	Hvorfor opstod krigen? Kunne den være undgået?		
Den kolde krig	Hvad var øst og vest uenige om? Hvilke grunde kan peges på der førte til den kolde krigs ophør?		

Emner/temaer	Problemstillinger	Kilder/forskellige udtryksformer	Kulturteknikker
Vikingetiden	<p>Hvilke ændringer kan der peges på, der lå til grund for vikingetiden?</p> <p>Hvordan påvirkede vikingetiden Europa?</p> <p>Hvilke påvirkninger fik Norden udefra?</p> <p>Hvordan bruger vi vikingetiden i dag?</p>	<p>Grundbogen side.....</p> <p>Hedeby /Ribe: Billeder af udgravninger (Handel)</p> <p>Centralmagten</p> <p>"Jellingestenene"</p> <p>Vikingeerobringer:</p> <p>"Angrebet på Lindisfarne"</p> <p>"Angrebet på Paris"</p> <p>Danske stednavne i England (by, torp)</p> <p>Kristendommens indførelse:</p> <p>"Jellingestenen"," Adam af Bremen"</p> <p>Vikingskibsfundene</p> <p>Klip Fra filmen: "Asterix og Obelix og vikingerne"</p> <p>Billede: Nazistisk hvervning</p>	<p>Film/ Video (Sidst i forløbet: Lav en lille video, hvor du/ I ud fra 3 kilder fortæller noget om vikingetiden)</p>

Emne/tema 5	Problemstillinger og nøglespørgsmål	Tekster	Andre udtryksformer & besøg
Industri - alisering og arbejder kampen	Hvordan blev verden anerledes som følge af industrialiseringen ?	Historiebog: "Det historiske overblik" s. 193 -205	Youtube-klip om systemskiftet 1901: http://www.youtube.com/watch?v=Qw2-k3YjFmw
	Hvorfor opstår arbejderklassen?	Artikel om Grundloven 1949 http://danmarkshistorien.dk/perioder/det-unge-demokrati-1848-1901/grundloven-1849/	Maleri fra slaget på fælled: http://modkraft.dk/sites/default/files/styles-public/1872slaget-002MK-box.jpg?itok=bX89PVcl
Kanonpunkter:	Hvilke rettigheder bør der være i et demokrati?		
"Grundloven 1849"	Var Grundloven 1849 demokratisk?	Artikel om systemskiftet 1901: http://pub.uvm.dk/2008/demokratikanon/kap26.html	Film: Plads til os alle www.filmstriben.dk
"Slaget på fælleden"	Er arbejderkampen forbi i dag?		
"Systemskiftet 1901"		Novelle: Lønningsdag – en idyl. (Martin Andersen Nexø)	Besøg på arbejdermuseet: Udstilling om indutriarbejdet fra 1800-tallet til i dag.
		Kildearbejde: http://www.dethistoriskeoverblik.gyldendal.dk/pdf/opg-s193.pdf	Blog om 1. maj: http://www.3f.dk/kongedalen/nyheder/articleid=%7Bca9f8abf-7d9e-40f3-822c-82b453d8cb8f%7D
			Foto: Tømmermænd efter 1. maj http://www.bt.dk/nyheder/roede-svin-toemmermaend-efter-1.-maj

Eksempel på årsplan for samfundsfag

Emner	Problemstillinger	Kilder/Andre udtryksformer	Kulturteknikker
Finanskrisen	Hvad var finanskrisen? Og hvad lærte vi af den?		
Danmark og EU	Er EU en sammenslutning af stater eller på vej til at blive en ny stat?		
Ungdomskriminalitet	Skal man forebygge eller straffe hårdere for at sænke ungdomskriminaliteten?		
Demokrati	Er Danmark verdens bedste demokrati? Betyder magtens tredeling noget for et demokrati?		
Fattigdom	Hvornår er man fattig? Er der fattige i Danmark?		

Emner	Problemstillinger	Kilder/forskellige udtryksformer	Kulturteknikker
Danmark og EU	<p>Er EU en sammenslutning af stater eller på vej til at blive en ny stat?</p> <p>Hvordan træffer EU beslutninger?</p> <p>Hvilke politiske problemstillinger arbejder EU med?</p> <p>Hvad betyder EU for mig?</p>	<p>Tv-debat om EU</p> <p>Læserbreve om EU</p> <p>Dr.dk/Skole "EU-lande med udfordringer" og "EU's historie"</p> <p>Euromønter</p> <p>Film: EU's institutioner og siderne fra grundbogen</p> <p>EU-flaget og andre udgaver</p> <p>Plakater: For og imod EU</p> <p>Cases: "Sagen om kødklister" og "Roaming"</p>	<p>Film/ Video</p> <p>(Sidst i forløbet: Lav en lille animoto video, hvor du/I ud fra 3 kilder fortæller om, hvad EU betyder for dit/jeres liv)</p>

Elevernes delemner

Emne/ Temaer med problemstilling	Elevdelemne med problemstilling	Kilder	Lærerstillede spørgsmål
Vikingetiden: Hvilke ændringer i samtiden kan der peges på, der lå til grund for vikingetiden?	Elevgruppe 1 Emne mangler Hvilke fund har man fra vikingetiden, og hvad kan de fortælle /ikke fortælle os ?	Fund i Ribe og Hedeby Lokale udgravninger (Museumskontakt) Runesten Jellingestenene Poppomyten	
Hvordan påvirkede vikingetiden Europa		Forskellige syn på vikingerne: http://danmarkshistorien.dk/tidslinje/Ibn Fadlan om vikingernes (ar-rus') skikke ca. 922	
Hvilke påvirkninger fik nordens udefra?	Elevgruppe 2 Emne mangler Hvilke opfattelser har man haft af vikingerne i samtiden og hvilken betydning har man tillagt vikingerne i nutiden?	Med DNSAP for Danmarks ære.. Kort Klip af filmen: Asterix og vikingerne	
Hvordan bruger vi vikingetiden i dag?			

Elevernes delemner

Emne med problemstilling	Elevdelemner med problemstilling	Kilder	Lærerstillede spørgsmål
<p>Danmark og EU:</p> <p>Er EU en sammenslutning af stater eller på vej til at blive en ny stat?</p> <p>Hvordan træffer EU beslutninger?</p> <p>Hvilke politiske problemstillinger arbejder EU med?</p> <p>Hvad betyder EU for mig?</p>	<p>EU og demokrati: Hvor demokratisk er EU?</p> <p>EU og USA: Hvilke forskelle og ligheder er der mellem de politiske systemer i EU og USA?,</p> <p>EU og flygtningestrømmen: Hvorfor har flygtningestrømmen indenfor de sidste år skabt så stor splittelse i EU, og hvilke løsninger kunne der peges på</p>	<p>Enhedslisten og Venstres hjemmesider om EU</p> <p>Grundbogen – om EU's opbygning</p> <p>Youtube: Det politiske system i USA</p> <p>Interview med Asger Aamund</p> <p>Avisartikler, dokumentarfilmen "Under den samme himmel? Og rollespillet "Lad dem sejle deres egen sø"</p>	

Ideer til delemner og problemstillinger

Ud fra ovenstående emner/temaer med problemstillinger (eller jeres egen årsplan)

Kom med ideer til delemner og problemstillinger, som kunne være realistiske for dine elever

Eksempler på kilder, som du kunne anbefale dine elever

De lærerstillede spørgsmål

- 2- 3 uddybende spørgsmål

Nyt:

- Skal sikre bredden i faget, dvs. man kommer omkring fagets kompetenceområder
- Beskrivende
- Analyserende/fortolkende
- Perspektiverende

Elevernes delemner

Emne/ Temaer med problemstilling	Elevdelemne	Kilder	Lærerstillede spørgsmål
<p>Vikingetiden:</p> <p>Hvilke ændringer kan der peges på, der lå til grund for vikingetiden?</p> <p>Hvordan påvirkede vikingetiden Europa</p> <p>Hvilke påvirkninger fik norden udefra?</p> <p>Hvordan bruger vi vikingetiden i dag?</p>	<p>Elev gruppe 1: Emne mangler Hvilke fund har man fra vikingetiden og hvad kan de fortælle/ikke fortælle os ?</p> <p>Elev gruppe 2: Emne mangler Hvilke opfattelser har man haft af vikingerne og hvilken betydning har disse opfattelser haft i nutiden</p>	<p>Fund i Ribe og Hedeby Lokale udgravninger (Museumskontakt) Runesten Jellingestenene Poppomyten</p> <p>Forskellige syn på vikingerne: http://danmarkshistorien.dk/tidslinje/</p> <p>Ottars og Wulfstans nordiske rejsebeskrivelser ca. 890</p> <p>Billede: Med DNSAP for Danmarks ære.. Kort Klip af filmen: Asterix og vikingerne</p>	<p>Elev gruppe 1: 1. Begrund hvordan den største del af befolkningen i vikingetidens Danmark levede 2. Hvorfor fik Norden en så central placering i vikingetiden? (Kronologi og sammenhæng) 3. Hvordan har man brugt vikingetiden på forskellige tidspunkter i nutiden? (Historiebrug)</p> <p>Elevgruppe 2: 1. Begrund hvordan den største del af befolkningen i vikingetidens Danmark levede 2. Hvilke påvirkninger fik Norden udefra gennem vikingetiden og hvilken betydning fik disse? (Kronologi og sammenhæng) 3. Hvilke kilder har vi i Norden , der kan fortælle os om opfattelser af Vikingerne? (Kildearbejde)</p>

Elevernes delemner

Emne med problemstilling	Elevdelemner med problemstilling	Kilder	Lærerstillede spørgsmål
<p>Danmark og EU:</p> <p>Er EU en sammenslutning af stater eller på vej til at blive en ny stat?</p> <p>Hvordan træffer EU beslutninger?</p> <p>Hvilke politiske problemstillinger arbejder EU med?</p> <p>Hvad betyder EU for mig?</p>	<p>Elevgruppe 1: EU og demokrati: Hvor demokratisk er EU?</p> <p>Elevgruppe 2: EU og USA: Hvilke forskelle og ligheder er der mellem de politiske systemer i EU og USA?</p>	<p>Enhedslisten og Venstres hjemmesider om EU</p> <p>Grundbogen – om EU's opbygning</p> <p>Youtube: Det politiske system i USA</p> <p>Interview med Asger Aamund</p>	<p>Elevgruppe 1: Beskriv forskellene mellem EU-Parlamentet og Folketinget.</p> <p>Diskuter eksempler på aktuelle problemstillinger inden for EU.</p> <p>Elevgruppe 2: Gør rede for EU's historiske udvikling fra Kul- og Ståunion og frem til i dag.</p> <p>Hvorfor har EU ikke indført USA's politiske system i EU?</p>

De lærerstillede spørgsmål

I skal nu lave 2- 3 uddybende spørgsmål til en elev

Kan være ud fra jeres tidligere forslag til delemner for eleverne

Kan være ud fra jeres egen årsplan

Hvor kan jeg finde kilder?

Historie:

<http://danmarkshistorien.dk/tidslinje/>

<http://www.dr.dk/skole/historie>

Forskellige historieportaler

Samfundsfag:

Skoda.dk Infomedia og Faktalink

<http://www.dr.dk/ligetil>

<http://www.dr.dk/skole/samfundsfag>

Youtube.com

DUF.dk

www.clionline.dk/samfundsfaget

Oversigt til censor (en god idé)

Gruppe	Trukket emne	Dato	Forberedelse	Prøve
<p>6_Magnus og Frederik: "ROMERRIGETS STORHED OG OPLØSNING"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvad er forklaringen på Romerrigets militære og politiske succes? - Hvordan financierede Rom de mange byggerier og den store hær? - Hvad var de primære årsager til Romerrigets opløsning? <p>PRODUKT: Film/Prezi</p> <p>LÆRERSPØRGSMÅL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvorfor blev Rom (omkring år 375 e.kr) offer for massiv indvandring? - Hvilke folkeslag udgjorde i den forbindelse et pres på Roms ydre grænser? - Hvordan kan diktatorer i nyere tid være inspireret af Romerriget? Eksempler? 	Det gamle Rom	19.06	9.30 – 10.10	10.10 – 10.50
<p>7_Regitze og Stine: "KUNSTEN OG INDIVIDET"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilken betydning fik det ændrede syn på individet på malerkunsten? - Hvilke europæiske strømninger fik betydning kunsten i Danmark? - Hvilke teknikker fik betydning for malerkunsten. <p>PRODUKT: Hjemmeside</p> <p>LÆRERSPØRGSMÅL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan var Danmarks politiske og økonomiske situation i perioden? - Hvilken rolle spillede naturen i kunsten i renæssancen? - Hvem var Jan Van Eyck, og hvilken betydning fik hans kunst (teknik)? 	Renæssancen 1500-1660	19.06	10.10 – 10.50	10.50 – 11.30

Produkter på baggrund af opgivne kulturteknikker (redskaber til erkendelse og formidling)

It-baserede:

- Et produkt udarbejdet vha. diverse web 2.0 programmer
- En kort film, tegnefilm, nyhedsindslag eller et interview
- En lydmontage, et stykke musik
- En præsentation udarbejdet vha. diverse it-baserede præsentationsværktøjer.

Ikke it-baserede produkter:

- En plakat, en tredimensionel genstand, et maleri, en tegneserie, noget syet, mv.
- Et rollespil, et interview, en dans, et stykke musik, mv.
- En synopsis eller andet skriftlig produkt.